

Vit mega vekkja fóroyskar fiskimenn og arbeiðsfólk og læra tey at hugsa høgt og høviskt og læra tey at meta seg javnt við tey, sum ganga í høgum hattum og lakk-skón o. s. fr. — tí hvør er hann ið ger tey »finu« for fyrri at stáa seg og halda seg finan? Hvør vora er tað, ið rindar — »betalir« — alt gildið? Tað er fiskurin, sum fiskimenn vága livið eftir og sum arbeiðsfólkini virka til klippfisk. Hvi skal ein arbeiðsmaður ella ein fiskimaður fola seg ringari enn t. d. ein prestur ella ein juristur o. s. fr.? Hvør hevur gjørt teir til lærðar menn, meðan tit mega ganga í »sydvestis« og oljudansi?

Hvi eru tit arbeiðsmenn og fiskimenn, meðan aðrir koma fram til hogan lærðir? Eru tit býttari enn teir? Nei, vinir, tað er peningurin sum pápar teirra hava ongað sær, meðan tit máttu fara 14 ára gamlir — ella fyrr — út at vinna føði til tykkum og foreldrum tykkara. Soleiðis er verðin vorðin, og soleiðis vilja afturhaldsmenn at hon framvegis skal verða vorðin. Vit, javnaðarmenn, krevja, at allir skúlar, ikki bert í Fóroyum men í heila ríkinum skulu verða fríir, soleiðis at tey ið evnir hava — ikki bert tey, ið pening hava, skulu hava atgongd til allar skúlar í ríkinum. Hvi skulu ríkanna-born eiga henda framfihjátt?

Latum okkum hugsa um slíkt og latum okkum royna at fáa fleiri og fleiri at skilja, at órætturin má ruddast burtur. Tá Fóroyingar vakna og sigga hetta, tá verður okkara flokkur tann størsti her á landi eins og hann nú er tann størsti í Danmark og víða hvar um heimin.

Enn er javnaðarflokkurin tann minsti her á landi. Tessvegna var okkara partur tann minsti hin 12. desember.

Eg takki øllum, sum styðjaðu meg á valdeginum. Tit gjordu hvat tit kundu og meir kann ikki krevjast av tykkum.

At okkara partur fór at verða minstur, tað vistu vit framman undan valinum.

Tað visti eg, áðurenn eg stillaði meg upp til hetta valið.

Ífall eg hevði væntað at verðið valdur, so hevði eg sjálvandi verðið illa við, tá eg frætti frá úrslitunum; men eg fór ikki út at ferðast í tí trúgv at verða valdur; men eg fór út at arbeiða fyrri tí, sum eg veit er til gagn fyrri tann minna mannin og til gagn fyrri verðina og til gagn fyrri føðiland okkara.

»Fyrri tí, tú veitst er rætt, doyggj um so má vera. Tá skal livið falla lætt, deyðin einki gera«.

J. H. Danbjørg.

Eln spurningur.

Harra M. A. W.-Lützen, landbúnaðarfrøðingur!

Ein jarðleysur veltlingarmaður loyvir sær hervið at biðja tygum gera so væl at upplýsa mær, um ein ið veltir í hjá óðrum, eigi nakran rætt til at fáa studding burtur av tí peningi ið lotting og statur hava gjáltað til upplýrkingar av jorðini í Fóroyum.

Jarðarleysur veltlingarmaður.

Adressen.

Saa kom den da afsted, og nu skal den af de udsendte Mænd bæres frem for dette samme Ministerium, som man ved Folketingsvalget gav sit Mistillidsvotum.

Men vi, der ønsker alt muligt godt for vort Folk, haaber, at det danske Ministerium og den danske Rigsdag vil være i Stand til at se saa stort paa denne Sag, at de forstaa den og det Folk, der gik til Valg uden at aue hvad det gjalt, og som nu, *uden at være i Stand til at se det mærkelige deri*, fremkommer med dette store og betydningsfulde Andragende.

Vi gengiver nedenfor Adressens Ordlyd og Fortegnelsen over Underskrifterne, den har faaet i de forskellige Bygder. Men vi kan ikke blive fri, den Tanke rider os som en Mare: Hvorfor handler vi Færinger altid som vi gor, hvorfor skal og maa der altid siges om os: »Forlad dem, de ved ikke hvad de gor!«

Til Regeringen.

Undertegnede færøske Fiskere, Fiskeskippere og andre retter herved en Henvendelse til den høje Regering med indtrængende Anmodning om, at vore hidtil gældende Fiskerettigheder ved Vestgrønland maa blive udvidet saaledes, at færøske Fiskeskibe kan faa Tilladelse til at drive Fiskeri over alt paa Soterritoriet der.

Denne vor Henvendelse begrundes med det, man i det følgende tillader sig at anføre:

Efter at der forud for 1921 blev gjort en Del Fiskeriforsøg ved Vestgrønland, sejlede 3 Fiskekuttere derhen i 1925 for der at drive Fiskeri med Haandline. Da dette Forsøg efter Omstændighederne faldt heldigt ud, blev Fiskeriet fortsat i 1926 med 13 Skibe med godt Resultat.

I de følgende Aar forøgedes de færøske Fiskeskibes Antal derovre, saaledes, at der i de sidste 3 Aar gennemsnitlig har været 60 Skibe paa Grønlandsfiskeri med en Besætning af 1500 Mand.

Naar en saa stor Del af den færøske Fiskerflaade, som her er Tilfældet, har søgt den lange Vej, ca. 1600 Somil, over til Grønlands uggestimlede Kyster, saa bidrører dette for en stor Del fra, at Kutterfiskeriet ved Færøerne fuldstændig er ophørt grundet paa den ødelæggende Trawlerdrift, der er drevet her ved Øerne af fremmede Skibe. Det delvis mislykkede Fiskeri ved Nord- og Ost-Island har ligeledes tvunget mange færøske Fiskeskibe at søge til Vestgrønland.

Skont Færinger har faaet en Del Indrømmelser ved Grønland, har Erfaringen vist, at de langtfra er tilstrækkelige.

Efter at den færøske Fiskerflaade er kommet hjem fra Grønland i Aar med et gennemgaaende ringe Fangstudbytte, væsentlig grundet paa de nugældende strenge Bestemmelser ved Grønland, har Nødvendigheden tvunget os til at gore en Redegørelse for, hvor vanskeligt Forholdene stiller sig deroppe under vort farefulde Erhverv.

Det har vist sig, at der forefindes ubegrænsede Mængder af Torsk ved Vestgrønland, men Fisken søger for største Delen ind paa Soterritoriet i den sidste Halvdel af Fiskerisæsonen. Dette bevirker naturligvis, at Fangsten ude paa Bankerne bliver forholdsvis ringe. Hertil kommer, at naar Vejrforholdene stiller sig ugunstigt, saaledes som Tilfældet har været i Efteraaret, bliver man næsten fuldstændig afskaaret fra at opnaa nogen nævneværdig Fangst, foruden at det er forbundet med store Vanskeligheder baade for Mandskabet og Skibe at være nødt til i daarligt Vejr holde sig i aaben Sø.

Vi kan ikke med vor bedste Vilje forstaa, at der skal være nogen som helst Grund til at opretholde en Ordning i Grønland, hvorefter der forbydes Færinger under Straf at drive en saadan Næring, som er af den Beskaffenhed, at den ikke i mindste Maade er til Gæne for den grønlandske Befolkning.

Naar man betænker, hvor stort det Havomraade er, som ligger inden for den nugældende Fredningsbestemmelsesgrænse, saa det være indlysende, at Færingernes Fangstmetode (Haandlinefiskeri) ikke kan have nogen som helst Indvirkning paa Fiskebestanden, saa meget desto mere som det videnskabeligt er bevist, at Fisken vandrer mellem Grønlands- og Islandsbankerne. Millioner af Torsk kommer til og gaar fra de grønlandske Farvande for til sidst at dø af Alderdom.

Hvad angaar Hensynet til den grønlandske Befolkning, saa er det ikke nødvendigt for Færingers Vedkommende at komme i Berøring med denne.

Naar vi oplyser, at en Grønlandstur høist kan give den færøske Fisker en Fortjeneste paa 100—500 Kr., vil man forstaa, at det ikke er for Morskabs Skyld eller for at samle store Kapitaler, at de færøske Fiskere søger den lange og farefulde Vej til Vestgrønland, men at vi af Nødvendigheden er tvunget dertil.

Naar undertegnede Fiskerbefolkning kommer med en saadan Henvendelse og Redegørelse er det i den Tro, at en socialdemokratisk Regering maa have Forudsætning for at forstaa vore Krav, og at den vil udvirke, at der gives os her saa uhindret Adgang til at drive Fiskeri i de grønlandske Farvande, som vi nu har i de islandske Farvande.

Endelig maa vi meget beklage de Genfordigheder, adskillige færøske Fiskere har været ude for i Løbet af sidste Fiskerisæson ved Grønland, dels grundet paa de nugældende strenge Bestemmelser og dels paa Grund af manglende Forstaaelse fra Grønlandsstyrelsens og Fiskerinspektionens Side.

Det er os bekendt, at andre Landes Regeringer bestræber sig mest muligt for at yde deres fiskeridrivende Befolkning Bistand i dens farefulde Erhverv, medens de nuværende Forhold i Grønland synes at gaa i modsat Retning.

Vi vil endnu engang paa det kraftigste henstille til Regeringen at faa foranlediget, at der — inden næste Aars Grønlandsfiskeri begynder — maa blive gjort Endringer i den bestaaende Grønlandsordning efter de af os foran udtalte Ønsker. Vi har mange Vanskeligheder at kæmpe med foruden Naturens Elementer, til

hvilke vi maa bringe store Ofre i Form af Værdier samt Menne-skeliv. Vel vidende, at disse Forhold er igen i Stand til at ændre, maa man saa meget mere kræve af Rigets styrende Mænd, at de søger at fjerne unødvendige Hindringer for Statens Undersaater.

Vi haaber, at Regeringen maa kunne forstaa, hvor nødvendigt det er for os at opnaa uhindret Adgang til at drive Fiskeri med Haandline ved Grønlands Kyster. Vi har ingen andre Steder at søge hen med de Fangstskibe, vi er i Besiddelse af, og at faa vort Fiskeri omlagt ved Fornylse af Fiskerflaaden vil tage meget lang Tid og kræver saa stor Kreditydelse, at vi ikke tør tro paa, at dette sker i en nær Fremtid.

Færøerne i December 1932.

Antal Underskrifter paa Adressen til Regeringen.

Sudero Syssel:	Sumbo	Sogn	156	Underskrifter
	Vaags	-	256	—
	Porkeri	-	113	—
	Høve	-	65	—
	Famien	-	68	—
	Frodebo	-	401	—
	Kvalbo	-	171	1230
Sando Syssel:	Skuu	Sogn	33	—
	Husevig	-	56	—
	Skaalevig	-	51	—
	Sand	-	125	—
	Skopen	-	113	378
Vaago Syssel:	Sandevaag	Sogn	193	—
	Midvaag	-	185	—
	Sorvaag	-	100	—
	Bo	-	27	—
	Myggenæs	-	54	559
Stromo Syssel:	Hest	Sogn	29	—
	Kirkebo	-	51	—
	Thorshavn	-	701	—
	Nolso	-	72	—
	Kaldbak	-	37	—
	Kollefjord	-	76	—
	Kvalvig	-	88	—
	Kvivig	-	103	—
	Vestmanhavn	-	185	—
	Halderavig	-	135	1477
Østero Syssel:	Næs	Sogn	330	—
	Sjov	-	263	—
	Gøte	-	114	—
	Lervig	-	131	—
	Fuglefjord	-	162	—
	Andefjord	-	104	—
	Ejde	-	206	—
	Funding	-	139	1479
Nordero Syssel:	Klaksvig	Sogn	310	—
	Kunoy	-	58	—
	Mygledal	-	47	—
	Husum	-	60	—
	Viderejde	-	165	—
	Svino	-	41	—
	Fuglo	-	81	792

5915

Sjúkligar tíðir.

Hin spanska sjúkan gongur reiðiliga illa í stoðum her í Fóroyum. Serliga á Strondum fer hon harðliga fram og, so undarliga tað ljóðar, mest í einari slekt. Har inni eru 5 deyð, alt fólk í bestu árum, í aldri 20—25 ár.

Læknin hevur latið skúlan steingja fyrri fyrst.

Á Eiði segðist eisini at vera ringt, tó meinast sjúkan ikki at vera verri har enn hin vanligja ringja krimsjúkan.

Úr útheiminum frættist verri frá, serliga úr Onglandi. Í stør-býunum har eru fólk so stódd, at húsarúmdin er út av lagi ússalg, og av teirri orsök verða sunnheitsviðurskiftini sera ring. Er so eisini arbeiðsloysi, verður lítið at liva av, og alt norir um ta makt sjúkan fær hjá hesum neyðar fólk.

Í Danmark sigst eisini at vera ringt. Í Keypmannahavn sigast fólk at vera sjúk í tiggju-túsind-atali. Har eru livikorini ikki so ring, so har er vónandi, at

henda ræðuliga sjúka ikki ger so nógv um seg.

Her verður nú roynt at verja men oftast gongur illa við at fáa vart.

Vor ærede Kollega,

Hr. P. Nielsen, gor os den Sorg at blive halvejs forærmert over en Bemærkning i vort Referat fra sidste Byrådsmode.

Naar man selv er morsom og er det oplivende, vittige Element i vort Byraad, der jo efter sin Natur maa være lidt tørt og stift, saa burde man jo være i Stand til at forstaa en »ynge« Kollega, der prøver paa ogsaa at være morsom. Naar vi talte om »Brode«, saa tænkte vi, *paa Ære!* slet ikke paa, at der havde været Tale om en lønnet Formand, at altsaa denne Post skulde blive »brodgivende«. Vi ved altfor vel, at sligt Arbejde sjelden er brodgivende. — Dog, »noget falder der jo altid af, og noget hænger der jo altid ved« — for en og anden. —

Vi ønsker selvfølgelig ogsaa Hr. Joensen et langt Liv, lige-som ogsaa Hr. Nielsen — der er vel ingen, der mistænker os for det modsatte?!